

Kutsehariduse identiteediotsingud

Heli Mattisen

Tartu, 1.10.2018

Mis on kutseharidus

- igasugune **kutsealal tegutsemiseks vajalik oskuste, teadmiste, vilumuste ja väärtushinnangute kogum**
- haridust, mida omandatakse kutseõppeasutustes ja ka osades rakenduskõrgkoolides läbi **formaalhariduslike kutseõpingute**
- kutseharidust kui formaalharidussüsteemi osa, mida võiks kirjeldada kui **õppeasutuste** poolt pakutavate **kutseõppe tasemeõppekavade, õpingute, õppekorralduse**, aga ka **riiklike regulatsioonide** süsteemi.

Mõned tõigad 1

- 32 kutseõppeasutust (26/3/3) ja 5 rakenduskõrgkooli
- 2017/18 õppijaid 24 143, neist 935 rakenduskõrgkoolide kutseõppes
- 10 717 kutsekeskhariduse õppekavadel
- Katkestamine 1. õppeaastal 19,5%, kutsekeskhariduses 22,4 (2017)
- 70% kutseõppesse astujatest keskmine põhikooli hinne 3,29, neist katkestab 1. õppeaastal 39,3%

Mõned tõigad 2

- Põhikoolijärgne valik: 26-28% kutseharidus, 72-74% gümnaasium
- 3 a pärast põhikooli – 37%, OECD riikides 44%, EL 47%
- Täiskasvanud õppijate osakaalu suurenemine 2012-23%, 2017-37%
- Kasvanud kutseharidusega inimeste hõive ja palk
- Kõrghariduses jätkab keskmiselt 9% ühe aasta lõpetajatest

Madala haridustasemega mitteõppivad noored

- Mitteõppivad noored vanuses 18-24 – ca 10,8% juba viimased 3-4 aastat
- Keskhariduse ta noorte osakaal nooremas vanuserühmas kasvab: kõrgkooli läks 2017. a vähem (56%) kui 2007. aastal (67%), kutseõppesse suundujate osakaal ei ole suurenenud

Kutseõppe tugevused ja kitsaskohad akrediteerimistulemuste põhjal

TUGEVUSED	KITSASKOHAD
Õppekeskkond	Suur väljalangevus, eriti kutsekeshariduse õppekavadelt
kutseõpetajad	Kutseõpetajate vanuseline struktuur, õpetajate ülekoormus, sageli üks põhiõpetaja
mitmekülgsed õppemeetodid	Õpetajaate ebakindlus uute tehnoloogiate kasutamisel, eirala- ja üldainete ning võtmepädevuste lõimimisel
õppevormid paindlikud (sh töötavatele täiskasvanutele)	Vähene pädevus HEV õppijate toetamisel
Praktikute kaasamine	Raskused praktikute kaasamisega (regioonides)
Kohalike tööandjate huvide arvestamine	Koostöö tööandjatega formaalne
vilistlaste rahulolu õpingutega	Tööandjad rahulolematud
Õppekavade väljtöötamise kaasatud olulised sidusrühmad (sh kutsestandardid, riiklikud õppekavad)	Vähene paindlikkus tööturu vajadustele reageerimisel
	Kutseõpetajad ei täienda end ettevõtete juures regulaarselt
	Puudub pikaajaline arenguvaade, suur sõltuvus riigipoolsetest rahastamisotsustest
	Nõrk turundustegevus

Kutsehariduse (kui formaalharidussüsteemi osa) identiteediotsinguid mõjutavad

- Töömaailma vajadused
- Õppijate vajadused (tulevane meister, HEV õppija, töötav täiskasvanu)
- Kogukonna ja lapsevanemate ootused

Kutseharidus laias tähenduses

igasugune

kutsealal tegutsemiseks vajalik

oskuste, teadmiste, vilumuste ja väärtushinnangute
kogum

Kolm pilti tulevikust

- Üld- ja kutsehariduse lõimimine ühtluskoolis
- Ettevõtted haridusasutuse rollis
- Kutsevaldkondade arenduskeskused

Arutame!

heli.mattisen@archimedes.ee